

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

PO ŠKOLE DO ŠKOLY

CZ 1.07/1.1.32/02.0006

KA01 - Prohlubující semináře nad rámec výuky

Estetická výchova

Prohlubující seminář - Dějiny umění – 19. st. a počátek 20. st.

Termín konání: 9. 12. 2013

Učitel: Zuzana Vlčková

Typ výstupu: pracovní list

Metodika semináře:

V první části semináře výklad učitele provázený obrazovou prezentací výše uvedeného období s obrazovou prezentací významných děl architektury, malířství a sochařství (cca 90 minut). V druhé části shrnutí témat ústní formou s pomocí pracovního listu (cca 30 minut), který je výstupem ze semináře.

Použitá a doporučená literatura:

HÁJEK, Václav. *Architektura: klíč k architektonickým slohům*. 1. vyd. Praha: Grada, 2000

PIJOAN, José. *Dějiny umění/8*. 4. vyd. Praha: Balios, 2000

DVOŘÁČEK, Petr. *Klasicismus a romantický historismus*. Praha: Levné knihy KMa

FEIST, Peter H a Beatrice von BISMARCK. *Malířství impresionismu: 1860-1920*. Vyd. 2. Editor Ingo F Walther. Köln: Taschen, 2008

WITTLICH, Petr. *Česká secese*. 1. vyd. Praha: Odeon, 1982

NÉRET, Gilles. *Gustav Klimt: 1862-1918*. Köln: Slovart, 1994

ULMER, Renate. *Alfons Mucha: 1860-1939 : mistr secese*. Vyd. 1. Ilustrace Alfons Mucha. Köln: Taschen, 2003

KUTHAN, Jiří. *Aristokratická sídla období romantismu a historismu*. 1. vyd. Praha: Akropolis, 2001

DVOŘÁČEK, Petr. *Klasicismus a romantický historismus*. Praha: Levné knihy KMa

Pracovní list

1. Přiřaďte umělecké slohy k letopočtům.

Románský	14. – 16. století
Gotický	18. – 19. století
Renesance	16. století
Manýrismus	12. - 14. století
Baroko	16. - 18. století
Klasicismus	10. – 13. století

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

PO ŠKOLE DO ŠKOLY

2. Čím se vyznačuje 19. století z hlediska vývoje architektury?
3. Jak se vyvíjelo malířství v 19. století?
4. Charakterizujte impresionismus a jmenujte nejvýznamnější představitele.
5. Přiřaďte významná díla k jejich autorům.

Claude Monet	Mont Sainte-Victoire
Edouard Manet	Bar ve Folies Bergere
Camille Pissaro	Hyde park, Londýn
Auguste Renoir	Lekníny
Edgar Degas	Mont Sainte-Victoire
Paul Cézanne	Pijáci absintu
6. Charakterizujte secesi.
7. Přiřaďte významná díla secesní architektury k jejich autorům.

Pracovní list - řešení:

Metodická poznámka:

Vzhledem k šířce tématu a zadání úloh nelze u většiny z nich určit jednoznačná řešení. Rozsah odpovědí žáků je závislý na výkladu učitele a na jejich předchozích znalostech tématu.

1. Přiřaďte umělecké slohy k letopočtům.

Románský	10. – 13. století
Gotický	12. - 14. století
Renesance	14. – 16. století
Manýrismus	16. století
Baroko	16. - 18. století
Klasicismus	18. – 19. století
2. Čím se vyznačuje 19. století z hlediska vývoje architektury?

Počátky romantismu spadají do období odtržení umění od přítomnosti a jsou ovlivněny jeho nostalgickým zaměřením na minulost. Romantická architektura jako svébytný styl prakticky neexistuje, konkrétní podoba je pak dána slohem, ze kterého stavba vychází. Nejčastějším slohem, který býval nejdříve a nejvíce napodobována byla gotika, takovéto stavby či stavební úpravy označujeme jako novogotické. Později se začaly uplatňovat i reminiscence jiných stavebních slohů. Sakrální stavby byly stavěny ve slohu nerománském a neogotickém, veřejné budovy – radnice, školy, divadla byly často stavěny ve slohu neorenesančním. Po stavbách postavených pod vlivem romantismu se obecně řečeno požadovalo, aby navozovaly romantický pocit, že jde o staré a historicky významné budovy. Někdy se proto tento typ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

PO ŠKOLE DO ŠKOLY

architektury také označuje jako historizující architektura. Některé stavby romantismu se však mohly inspirovat i jinými vlivy, než historií Evropy. V parcích například vznikají jakoby čínské pavilony nebo minarety (např. lednický park), některé pseudohistorické stavby jsou postaveny záměrně působící dojem zříceniny (Janohrad) a pod. Architektura romantismu bývá členitá, má uvolněnou formu a často postrádá symetrii.

Historismus je architektonický (širěji umělecký) směr 19. století. Název „historismus“ označuje specifikum slohu, jenž se vyznačuje návratem k minulým – historickým stylům: románskému slohu, gotice, renesanci, baroku a klasicismu. Pojetí historických slohů je však nové, historismus se jimi inspiroval, využívá však nových technických inovací, nových materiálů a velmi často mísí jednotlivé styly navzájem, čímž se utváří sloh zcela nový.

3. Jak se vyvíjelo malířství v 19. století?

Realismus vznikl ve Francii v 2. polovině 19. století. Byl přijat v letech 1850 až 1880. Realismus (skutečný) vznikl jako protiklad přísně slohového klasicismu i citového romantismu. Hlavní znaky: Realismus byl výtvarnou formou odmítající idealizaci a příkrášlování, dívající se na skutečno střízlivě, objektivně, bez iluzí a fantazie, propagující zachycení dokonalé reality až k naturalistické kopii skutečnosti.

V sochařství a malířství nastal odklon od biblické i antické tematiky a věnovaly pozornost námětům z běžného života, včetně sociální kritiky.

4. Charakterizujte impresionismus a jmenujte nejvýznamnější představitele. Impresionismus je umělecký směr, který vznikl koncem 19. století. Byl reakcí na ateliérovou malbu, jeho cílem je malba v přírodě, kde se pokouší zachytit okamžitou atmosféru dané chvíle, neopakovatelné chvíle, okamžik duševního rozpoložení. Navazuje na realismus, se kterým má mnoho společných prvků.

5. Přiřaďte významná díla k jejich autorům.

Claude Monet	Lekníny
Edouard Manet	Bar ve Folies Bergere
Camille Pissaro	Hyde park, Londýn
Auguste Renoir	Houpačka
Edgar Degas	Pijáci absintu
Paul Cézanne	Mont Sainte-Victoire

6. Charakterizujte secesi.

Secese (francouzsky *art nouveau* [a:r nuvo:], anglicky *Modernstyle*, německy *Jugendstil*) je jeden z uměleckých stylů přelomu 19. a 20. století (období označovaného jako *fin de siècle*). Podle některých názorů je posledním z univerzálních mezinárodních výtvarných slohů, jemuž se podařilo vtisknout svůj umělecký řád všem projevům a věcem moderního života. Vytvořila módu a životní styl na konci 19. a začátku 20. století, ať již vystupovala pod různými jmény v různých zemích. Těžiště secese neleží ve vysokém umění, v malbě a sochařství, ale v dekoraci a užitém umění.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

PO ŠKOLE DO ŠKOLY

7. Vysvětlete příčiny zrodu nové architektury na počátku 19. století.

Počátek moderního umění v tomto smyslu se spojuje s nástupem moderny (jindy s). Charakteristickou tendencí moderního umění je individualismus, subjektivismus, modernismus a experiment. Modernismus v umění je kulturní hnutí obecně zahrnující moderní umění architekturu, hudbu, literaturu a design, které se objevilo v několika desetiletích před rokem 1914 jako vzpoura proti teoretizujícím a historizujícím tradicím konce 19. století pod vlivem nových ekonomických, společenských a politických aspektů rozvíjejícího se moderního světa.